

30 Հունիսի 2024թ.

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ և
կից ծանոթագրություններ

	01/04/2024 - 30/06/2024	01/01/2024 - 30/06/2024	01/04/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023
Ծնթգ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	6	7,530,762	14,753,818	6,286,355
Տոկոսային ծախս	6	(2,280,360)	(4,486,061)	(1,657,719)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		5,250,402	10,267,757	4,628,636
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով եկամուտ	7	3,159,630	5,898,557	2,467,817
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով ծախս	7	(2,478,601)	(4,486,122)	(1,706,378)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների գծով զուտ եկամուտ/(ծախս)		681,029	1,412,435	761,439
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	3,093,763	4,637,827	1,334,017
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	9	(300,711)	31,345	512,416
Չուտ իրացված (վնաս)/օգուտ ներդրումային արժեթղթերի գծով		11,824	17,377	(102,032)
Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ասոցիացված կազմակերպությունների շահույթի բաժնեմաս	16	300,000	599,474	-
Չուտ այլ գործառնական (ծախս)/եկամուտ	10	(24,993)	(26,080)	(38,112)
Գործառնական եկամուտ		9,011,314	16,940,135	7,096,364
Ֆինանսական գործիքների արժեքկումից զուտ կորուստներ	11	(285,906)	(483,233)	115,926
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(1,785,007)	(3,492,399)	(1,081,793)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	12	(1,562,749)	(2,957,848)	(1,145,295)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		5,377,652	10,006,655	4,985,202
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(1,021,516)	(1,826,801)	(939,395)
Ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ		4,356,136	8,179,854	4,045,807
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի				
Հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս				
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.				
իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	13	(1,380)	145,842	(45,124)
շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար	13	(1,269)	(1,693)	273,387
Ընդամենը հորվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս		(2,649)	144,149	228,263
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի		(2,649)	144,149	228,263
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		4,353,487	8,324,003	4,274,070

Մհեր Աբրահամյան

Վարչության նախագահ

12 Հուլիսի 2024

Անուշիկ Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

	Ծնթգ.	30.06.2024թ. հազ. դրամ	31.12.2023թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	48,028,255	36,606,515
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	18	9,257,381	8,606,787
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17	39,652,555	63,515,077
– Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		325,090	449,838
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15		
– Բանկի կողմից պահվող		12,327,975	10,812,707
– Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	15		
– Բանկի կողմից պահվող		42,256,720	54,361,958
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		11,709,753	6,646,146
Հաճախորդներին տրված վարկեր	19	175,615,072	158,884,500
Առգրավված ակտիվներ	19	2,593,173	2,709,765
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	16	8,174,719	7,575,245
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	9,921,407	9,687,175
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	21	3,383,925	3,188,475
Այլ ակտիվներ	22	3,373,609	3,630,008
Ընդամենը ակտիվներ		366,619,634	366,674,196
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	24	14,012,561	8,010,540
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	23	51,265,443	57,310,415
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ		90,740	11,255
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	26	203,118,807	209,920,125
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		967,330	2,258,501
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	25	15,062,185	15,506,851
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13	623,850	442,859
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	21	3,664,011	3,415,391
Այլ պարտավորություններ	27	6,305,912	6,313,467
Ընդամենը պարտավորություններ		295,110,839	303,189,404
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	33,971,850	33,971,850
Էմիսիոն եկամուտ		5,014,099	5,014,099
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		263,641	119,492
Զբաղիված շահույթ		32,259,205	24,379,351
Ընդամենը սեփական կապիտալ		71,508,795	63,484,792
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		366,619,634	366,674,196

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ծնթգ.	30/06/24 հազ. դրամ	30/06/23 հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	14,283,175	11,945,916
Վճարված տոկոսներ	(3,974,007)	(2,133,520)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	5,898,557	4,701,405
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(4,486,122)	(3,181,156)
Չուտ վճարումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	107,564	181,364
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	4,730,240	3,759,247
Այլ ստացված եկամուտ	(434,602)	(645,352)
Անձնակազմի գծով ծախսերի և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(6,612,427)	(5,509,319)
Գործառնական ակտիվների (ան)/նվազում		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	103,561	709,908
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(688,398)	5,361,540
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	12,912,375	(6,357,484)
Հանախորդներին տրված վարկեր	(18,443,088)	(22,402,492)
Այլ ակտիվներ	12,191,316	17,052,087
Գործառնական պարտավորությունների ան/(նվազում)		
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(5,127,152)	(4,624,114)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6,002,021	1,753
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(1,599,933)	5,708,479
Այլ պարտավորություններ	(1,744,609)	(1,841,327)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) գուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը		
Վճարված շահութահարկ	(3,260,000)	(3,915,553)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր		
	9,858,471	(1,188,618)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(1,787,352)	(2,071,810)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի ձեռք բերում	5,615,351	21,064,039
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	126,574	283,839
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(350,708)	(302,017)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառք	14,791	46,063
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		
	3,618,656	19,020,114
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր պարտքային արժեթղթերի թողարկումից	5,781,169	1,086,504
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(6,033,836)	(888,808)
Մուտքեր ներգրավված միջոցներից	1,222,078	5,395,755
Ներգրավված միջոցների մարում	(1,766,015)	(1,337,815)
Վճարված շահարաժիներ	(300,000)	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	254,700	137,475
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		
	(841,904)	4,393,111
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ ան		
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	12,635,223	22,224,607
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(1,211,347)	(1,089,986)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	(2,136)	675
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ		
14	36,606,515	36,273,430
14	48,028,255	57,408,726

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	33,971,850	5,014,099	96,918	(270,523)	19,859,725	58,672,069
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	7,564,136	7,564,136
Այլ համապարփակ եկամուտ						
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	85,348	-	85,348
- Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	273,668	-	273,668
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	359,016	-	359,016
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	359,016	-	359,016
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	359,016	-	359,016
Ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	359,016	-	359,016
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2023թ.	33,971,850	5,014,099	96,918	88,493	27,423,861	66,595,221
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	33,971,850	5,014,099	-	119,492	24,379,351	63,484,792
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք						
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	8,179,854	8,179,854
Վնարված շահութաբաժիններ	-	-	-	-	(300,000)	(300,000)
Այլ համապարփակ վնաս						
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս						
- Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	145,842	-	145,842
- Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(1,693)	-	(1,693)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	144,149	-	144,149
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	144,149	-	144,149
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	144,149	-	144,149
Ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	144,149	-	144,149
Մնացորդը առ 30 հունիսի 2024թ.	33,971,850	5,014,099	-	263,641	32,259,205	71,508,795

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

30 հունիսի 2024թ. - Հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ հրապարակվող հաշվետվություն

	Նորմատիվի փաստացի մեծությունը՝ հաշվարկված բանկի համար	ՀՀ կր սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծությունը	Հաշվետու եռամսյակում խախտումների թիվը
1	2	3	4
Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի նվազագույն չափը	33,971,850	1,000,000	Խախտում առկա չէ
Ընդհանուր (սեփական) կապիտալի նվազագույն չափը	52,489,644	30,000,000	Խախտում առկա չէ
Ն ¹ Առաջին մակարդակի հիմնական կապիտալի և ռիսկով կապված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	18.2%	6.2%	Խախտում առկա չէ
Ն ¹² Առաջին մակարդակի կապիտալի և ռիսկով կապված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	18.2%	8.3%	Խախտում առկա չէ
Ն1 Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կապված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	19.2%	11.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ² Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	31.8%	15.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ² Բանկի բոլոր արժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և բոլոր արժույթներով արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	68.5%	60.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ²³ Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և գույք դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	235.0%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ²³ (FX) Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և գույք դրամական արտահոսքի միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	350.3%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ²⁴ Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (բոլոր արժույթներով)	115.9%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ²⁴ (FX) Բանկին հասանելի կայուն միջոցների և բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (առաջին խմբում ներառվող նշանակալի արժույթների խմբի գծով)	165.0%	100.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ²¹ Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	43.8%	4.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ²¹ Բանկի առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված բարձր իրացվելի ակտիվների և առաջին խմբի արտարժույթներով արտահայտված ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը	69.2%	10.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ³ Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	11.1%	20.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ³² Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	84.6%	500.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ⁴ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	0.3%	5.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ⁴² Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	4.8%	20.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ⁵ Պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.0%	10.0%	Խախտում առկա չէ
Ն ⁵² Պահանջի և գրավի արժեքի սահմանային հարաբերակցության առավելագույն չափի նորմատիվից շեղումը	0.0%	5.0%	Խախտում առկա չէ
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստների նվազագույն չափը՝			
ՀՀ դրամով	X	4.0%	Խախտում առկա չէ
արտարժույթով	X	18%, որից 12% արտ-թով, 6% դրամով	Խախտում առկա չէ
Բոլոր արտարժույթների գծով դիրքի նորմատիվ՝	2.7%	10.0%	Խախտում առկա չէ
Յուրաքանչյուր արտարժույթի գծով դիրքի նորմատիվ՝			
ԱՄՆ դոլարով	0.0%	7.0%	Խախտում առկա չէ
Եվրոյով	1.6%	7.0%	Խախտում առկա չէ
Ռուսական ռուբլիով	0.0%	7.0%	Խախտում առկա չէ
Այլ	X	7.0%	Խախտում առկա չէ

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1990թ-ին և վերակազմավորվել է փակ բաժնետիրական ընկերության 2007թ-ին: Նախկինում Բանկն իր գործունեությունն իրականացրել է «Անելիք Բանկ» ՓԲԸ անվանմամբ: 2018թ. հունիսին Բանկը վերանվանվել է «Այդի Բանկ» ՓԲԸ-ի:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վնասահաշվարկային գործառնությունների և արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վարդանանց փ. 13: Բանկն ունի 13 մասնաճյուղ: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի աշխատողների միջին թվաքանակը 2024 թ-ի երկրորդ եռամսյակում կամել է 898 մարդ:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ուկրաինայի հետ պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ խիստ տնտեսական պատժամիջոցներ են սահմանել Ռուսաստանի և Բելառուսի նկատմամբ՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ: Պատերազմի սկզբից ի վեր նկատվել է ռուսական ռուբլու՝ արտարժույթի նկատմամբ զգալի անկայունություն, ինչպես նաև՝ Ռուսաստանի արժեթղթերի շուկայում և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեքի զգալի կորուստ: Իրավիճակը դեռ չի հանգուցալուծվել, սակայն այն արդեն հանգեցրել է հումանիտար ճգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների Ուկրաինայում, Ռուսաստանում և ամբողջ աշխարհում: Ուկրաինան և Ռուսաստանը Հայաստանի համար կարևոր առևտրային գործընկերներ են:

Պատերազմի արդյունքում գրանցվեց ոչ ռեզիդենտների հոսք (հատկապես Ռուսաստանից) Հայաստան՝ նպաստելով Ռուսաստանից, Ուկրաինայից և Բելառուսից դրամական մուտքերի ծավալների զգալի աճին և պլաստիկ քարտերով գործարքների ակտիվացմանը: Բանկի ղեկավարությունը հետևում է տնտեսական իրավիճակին ներկայիս միջավայրում: Քանի որ պատերազմը դեռ շարունակվում է, անհնար է արժանահավատորեն գնահատել այն վերջնական ազդեցությունը, որը կարող է ունենալ Բանկի գործունեության վրա, քանի որ ընդհանուր առմամբ անորոշություն կա տնտեսության վրա ազդեցության աստիճանի վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից

(գ) Կորպորատիվ կառավարում

Կորպորատիվ կառավարման սկզբունքներից ելնելով և ղեկավարվելով «Բանկերի և Բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներով, Բանկի արդյունավետ ղեկավարման համար գործում է Բանկի Վարչությունը: Բանկի Վարչությունն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընթացիկ ղեկավարումը, կազմակերպում է Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովի, Բանկի Խորհրդի և իր կողմից ընդունված որոշումների կատարումը, ապահովում է բանկի խորհրդի կողմից հաստատված ռազմավարական ծրագրի և ներքին ակտերի կատարումը:

Բանկի Խորհուրդը, Վարչության աշխատանքների գնահատման համար, հիմք է ընդունում Վարչության նախագահի, Գլխավոր հաշվապահի, Ներքին վերահսկողության վարչության կողմից Խորհրդին ներկայացվող պարբերական հաշվետվությունները և տեղեկատվությունը, ՀՀ կենտրոնական բանկի ստուգման ակտերը, ինչպես նաև արտաքին աուդիտի եզրակացությունը:

Բանկի խորհրդի կազմը

Արթուր Զավադյան՝	Խորհրդի նախագահ
Կարեն Մարգարյան՝	Խորհրդի անդամ
Ֆերնանդո Կաստիլյեիրա՝	Խորհրդի անդամ
Ելենա Խաչվանքյան՝	Խորհրդի անդամ
Անդրեաս Բլազե՝	Խորհրդի անդամ

Բանկի վարչության կազմը

Միեր Աբրահամյան՝	Վարչության նախագահ
Կարեն Նալբանդյան՝	Բիզնեսի զարգացման գծով տնօրեն, Վարչության անդամ
Արման Ասատրյան՝	Ներդրումային բիզնեսի գծով տնօրեն՝ Վարչության անդամ
Սերգեյ Առաքելյան՝	Թվային Բանկինգի տնօրեն, Վարչության անդամ
Տիգրան Մխիթարյան՝	Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն, Վարչության անդամ
Արթուր Համբարձումյան՝	Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն, Վարչության անդամ
Լիլիթ Գրիգորյան՝	Գործառնական տնօրեն, Վարչության անդամ
Անուշիկ Խաչատրյան՝	Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ

Բանկի բաժնետերեր

Բաժնետեր	Մասնակության չափը (հազար դրամ)	%
«Այդի Գրուփ» ՓԲԸ	33,971,850	100%
Ընդամենը	33,971,850	100%

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

(բ) Զափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 388.16 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 415.72 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը կատարել է դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի վարկային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող վարկային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 29:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը - Ծանոթագրություն 29,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում - Ծանոթագրություն 34.

Կլիմային առնչվող հարցեր

Բանկն իր գնահատումներում և ենթադրություններում ըստ անհրաժեշտության դիտարկում է կլիմային առնչվող հարցերը: Այս գնահատումը ներառում է Բանկի վրա հնարավոր ազդեցությունների լայն շրջանակ՝ պայմանավորված ֆիզիկական և անցումային ռիսկերով: Բանկը կարծում է, որ իր բիզնես մոդելը և պրոդուկտները մրցունակ կլինեն ցածր ածխածնային տնտեսության անցման դեպքում, և հետաքրքիր է, որ կլիմային առնչվող հարցերը չեն հանգեցնում ֆինանսական հաշվետվությունների յուրաքանչյուր հոդվածի հիմքում ընկած գնահատումների և ենթադրությունների էական անորոշության: Չնայած այն փաստին, որ կլիմային առնչվող ռիսկերը ներկայումս կարող են նշանակալի ազդեցություն չունենալ չափման վրա, Բանկը ուշադիր հետևում է համապատասխան փոփոխություններին և զարգացումներին, ինչպիսին է կլիմայի վերաբերյալ նոր օրենսդրությունը:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կամավոր փոփոխություն

2023 ֆինանսական տարվանից սկսած Բանկը կամավոր փոփոխություն է կատարել Հիմնական միջոցների «հող և շենքեր» կատեգորիայի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ՝ վերագնահատման մոդելից անցնելով դեպի սկզբնական արժեքի մոդելի: Ղեկավարությունը կարծում է, որ սկզբնական արժեքի մոդելն ավելի հուսալի և բովանդակալից ներկայացում է ապահովում օգտագործողների համար՝ հաշվի առնելով նաև, որ շուկայում պրակտիկան խառն է:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է Բանկի կողմից այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ՀՀ դրամի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների, արժեզրկման և վճարումների մասով մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց համար որոշում է կայացվում իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն արտացոլել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Նման ներդրումների համար վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ դրամական միջոցները և ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող արտարժույթով պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի

ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) կետում:

Ներկայացում

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 6):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:

- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարտնակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են վարկառուի գրավով, սահմանափակում են Բանկի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր): Բանկը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Բանկը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու վարկառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է ֆիզիկական անձ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,

- ակտիվի գծով վնաս կրելու Բանկի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը,
- արդյոք Բանկն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխառության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4 (ե) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխառությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապահանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետգնման և հակադարձ վաճառքի պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հակադարձ հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրազորելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Բանկը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրազորելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապահանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապահանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար վերափոխման նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատումն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառումն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Դա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և

վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղչելով վերափոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լուրացող տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ասմաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ: 2-րդ փուլ դասվում են այն ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոնք սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ և որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող վարկային կորուստների չափում

Ակնկալվող վարկային կորուստները վարկային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *Ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխառության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած վարկային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- վարկառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
 - պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
 - Բանկի կողմից վարկի կամ փոխառվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
 - հավանականությունը, որ վարկառուն կսնանկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
 - արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:
- Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են վարկառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխառվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխառվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ վարկառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ

բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)),
- շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)),
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և բաներից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դերիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: 2023 Ֆինանսական տարվանից Բանկը կամավոր փոխել է իր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հիմնական միջոցների «հող և շենքեր» կատեգորիայի համար՝ վերագնահատման մոդելից դեպի սկզբնական արժեքի մոդելի անցնելով: Լրացուցիչ մանրամասների համար տես Ծանոթագրություն 20:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է երբ հիմնական միջոցը պատրաստ է օգտագործման: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են:

շենքեր	50 տարի
համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ*	4-10 տարի
փոխադրամիջոցներ	8 տարի
տնտեսական գույք*	5 տարի

* կապի սարքավորումների, տնտեսական գույքի համար, որոնց արժեքը չի գերազանցում 50 հազ. դրամը, օգտակար ծառայության ժամկետ է գնահատվում 1 տարին

Վարձակալած գույքի բարելավումները կապիտալացվում են և մաշվում վարձակալության ժամկետից և իրենց օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում՝ գծային մեթոդով:

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 3-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է առգրավված ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի իրացման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ:

Առգրավված ակտիվները չափվում են հետևյալ երկու մեծությունների նվազագույնով՝ հաշվեկշռային արժեքի և իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման պահին առգրավված ակտիվները չափվում են այն վարկի հաշվեկշռային արժեքով, որի գծով տեղի է ունեցել պարտագանջություն՝ ներառյալ գրավի առգրավման ընթացքում կրած ծախսումները: Իրական արժեքը՝ հանած վաճառքի հետ կապված ծախսումները, իրենից ներկայացնում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած հարակից վաճառքի ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո առգրավված ակտիվները վերանայվում են վաճառքի համար պահվող դասակարգման չափանիշներին համապատասխանելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Առգրավված ակտիվների օտարումից օգուտը և կորուստը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում շահույթում կամ վնասում:

(խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքներից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքներ չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտախոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ թիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեությունում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է երեք գործառնական սեզմենտից՝ մանրածախ, կորպորատիվ, առևտրային ու ներդրումային:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկն օգտագործում է ՖՀՄՄ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(ի) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխում վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,

- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Բանկը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը որոշել է չհանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների գծով վարձավճարները Բանկը ճանաչում է որպես ծախս գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

5 Սեզմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների, ծառայությունների տարատեսակների վրա, Բանկը բաժանվում է հետևյալ երեք սեզմենտների՝

Մանրածախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց ավանդներ և ընթացիկ հաշիվներ, սպառողական, հիփոթեքային վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում և փոքր ու միկրո վարկեր:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով դեկավարությունը հետևում է իր բիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Շահութահարկը կառավարվում է շահույթը հարկումից առաջ միասնական հիմքով և բաշխվում է գործառնական սեզմենտների միջև:

Աշխարհագրական տեղեկատվություն

Բանկի գործունեությունը կենտրոնացած է Հայաստանում: Բանկը Հայաստանից դուրս ոչ ընթացիկ ակտիվներ չունի, բացի ֆինանսական գործիքներից:

6 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	01/04/2024 - 30/06/2024	01/01/2024 - 30/06/2024	01/04/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	5,504,815	10,479,673	4,135,108	7,880,376
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	203,747	386,020	159,524	310,878
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1,267,571	2,619,458	1,087,303	2,259,209
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	198,001	395,440	415,352	895,531
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	290,287	686,801	404,661	661,498
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	62,790	178,772	80,570	94,209
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	3,551	7,654	3,837	5,366
	7,530,762	14,753,818	6,286,355	12,107,067

Տոկոսային ծախս

Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(1,005,920)	(2,019,966)	(893,372)	(1,832,154)
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	(743,559)	(1,467,924)	(532,620)	(1,011,125)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(163,287)	(340,683)	(165,860)	(327,405)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(250,614)	(423,557)	(3,163)	(3,645)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(97,720)	(192,565)	(62,704)	(123,454)
Այլ	(19,260)	(41,366)	-	(63)
	(2,280,360)	(4,486,061)	(1,657,719)	(3,297,846)
Չուտ տոկոսային եկամուտ	5,250,402	10,267,757	4,628,636	8,809,221

7 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ ծախս

	01/04/2024 - 30/06/2024	01/01/2024 - 30/06/2024	01/04/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ				
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	1,888,725	3,463,226	1,468,657	2,812,941
Դրամական միջոցների կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում	671,067	1,278,089	578,514	1,052,550
Միջնորդավճարներ վճարային համակարգերից	277,625	536,444	216,910	420,100
Դրամային փոխանցումներ	176,299	342,064	170,158	294,515
Կանխիկ/անկանխիկ արտարժույթի փոխադրում	108,997	223,595	28,161	66,250
Այլ	36,917	55,139	5,117	54,749
	3,159,630	5,898,557	2,467,517	4,701,105

Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս

Գործարքներ քարտերով	(1,562,483)	(2,961,846)	(1,109,423)	(2,162,527)
Վճարային համակարգերի սպասարկում	(543,337)	(1,007,700)	(531,366)	(876,765)
Կանխիկ/անկանխիկ արտարժույթի փոխադրում	(356,051)	(465,368)	(59,360)	(121,821)
Այլ	(16,730)	(51,208)	(6,229)	(20,043)
	(2,478,601)	(4,486,122)	(1,706,378)	(3,181,156)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ/(ծախս)	681,029	1,412,435	761,139	1,519,949

(ա) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը չափվում է հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Բանկը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ հսկողությունը: Պայմանավորված ծառայությունների բնույթով՝ Բանկը չունի էական պայմանագրի գծով ակտիվներ և պարտավորություններ:

8 Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01/04/2024 - 30/06/2024	01/01/2024 - 30/06/2024	01/04/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Օգուտ սիտք գործարքներից	2,940,522	4,748,109	1,846,934	3,831,782
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	153,241	(110,282)	(512,917)	(967,765)
	3,093,763	4,637,827	1,334,017	2,864,017

9 Զուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	01/04/2024 - 30/06/2024	01/01/2024 - 30/06/2024	01/04/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերագնահատումից զուտ օգուտ	(296,316)	(60,907)	477,095	836,080
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վաճառքից զուտ եկամուտ/(կորուստ)	(4,395)	92,252	35,321	133,395
	(300,711)	31,345	512,416	969,475

10 Զուտ այլ գործառնական եկամուտ (ծախս)

	01/04/2024 - 30/06/2024	01/01/2024 - 30/06/2024	01/01/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	62,831	120,097	44,880	87,697
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի գծով ծախսեր	(65,684)	(130,388)	(58,531)	(118,514)
Օգուտ/(վնաս) առգրավված և այլ ակտիվների վաճառքից	2,576	3,449	(36,870)	(7,298)
Այլ	(22,918)	(17,440)	(11,599)	20,010
	(24,993)	(26,080)	(38,112)	5,903

11 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից զուտ կորուստներ

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	30 Հունիսի 2024 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	456	-	-	456
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(20,618)	-	-	(20,618)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	322,853	-	-	322,853
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(637)	-	-	(637)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(53,752)	(4,576)	(56,218)	(114,546)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	108,876	(529,067)	(149,170)	(569,361)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,332	-	(117,196)	(97,864)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(3,516)	-	-	(3,516)
Ընդամենը	372,994	(533,643)	(322,584)	(483,233)

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2023թ. հունիսի 30-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	30 Հունիսի 2023 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	675	-	-	675
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	-
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(33,917)	-	-	(33,917)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ	(180,551)	-	-	(180,551)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	5,378	-	-	5,378
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(148,976)	(4,809)	112,113	(41,672)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(11,991)	(48,045)	294,418	234,382
Ամորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	39,161	-	(89,374)	(50,213)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	227	-	-	227
Ընդամենը	(329,994)	(52,854)	317,157	(65,691)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2024թ. վեց ամսվա համար:

հազ. դրամ	30 Հունիսի 2024 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(769,830)	(28,958)	(1,854,437)	(2,653,225)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(1,062)	1,062	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	752	(752)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	539	(539)	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	234,684	(4,576)	(56,217)	173,891
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(288,437)	-	-	(288,437)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(59,950)	26,693	228,097	194,840
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	-	-	(44,509)	(44,509)
Դուրսգրումներ	-	-	32,481	32,481
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	(883,843)	(5,992)	(1,695,124)	(2,584,959)

հազ. դրամ	30 Հունիսի 2024 թ.
	30

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(845,542)	(233,184)	(893,343)	(1,972,069)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(288,733)	288,733	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	91,367	(175,902)	84,535	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	28,814	439,941	(468,755)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	1,045,981	(525,593)	(120,678)	399,710
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(969,071)	-	-	(969,071)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	61,536	(47,824)	(9,417)	4,295
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	-	-	(413,749)	(413,749)
Դուրսգրումներ	-	-	689,479	689,479
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	(875,648)	(253,829)	(1,131,928)	(2,261,405)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2023թ. կիսամյակի համար:

հազ. դրամ

	30 Հունիսի 2023 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(517,707)	(89,168)	(1,887,702)	(2,494,577)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	96	(96)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	11,161	(11,161)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	198,841	(4,808)	112,112	306,145
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(347,817)	-	-	(347,817)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(83,536)	82,244	(28,098)	(29,390)
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	-	-	(16,139)	(16,139)
Դուրսգրումներ	-	-	2,997	2,997
Մնացորդը առ 30 հունիսի	(750,122)	(667)	(1,827,991)	(2,578,780)

հազ. դրամ

30 Հունիսի 2023 թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – Ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(761,243)	(167,970)	(998,311)	(1,927,524)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	(53,002)	33,225	19,777	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	44,481	(62,827)	18,346	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	29,597	184,316	(213,913)	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	554,934	(43,728)	307,849	819,055
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(584,674)	-	-	(584,674)
Օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	22,780	(96,939)	(141,965)	(216,124)
Նախկինում դուրս գրված վարկերի վերականգնում	-	-	(335,008)	(335,008)
Դուրսգրումներ	-	-	611,264	611,264
Մնացորդը առ 30 հունիսի	(747,127)	(153,923)	(731,961)	(1,633,011)

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

12 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01/04/2024 - 30/06/2024	01/01/2024 - 30/06/2024	01/01/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	(569,563)	(1,080,523)	(362,983)	(695,064)
Ոչ փոխհատուցելի հարկեր և տուրքեր	(171,184)	(329,027)	(129,710)	(244,561)
Մասնագիտական ծառայություններ	(125,189)	(207,704)	(69,034)	(141,894)
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	(60,474)	(113,679)	(121,725)	(229,366)
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	(118,122)	(226,492)	(91,241)	(183,091)
Գովազդ և շուկայավարում	(213,061)	(393,929)	(138,962)	(227,023)
Գրասենյակային և կոմունալ ծառայությունների ծախսեր	(73,737)	(147,557)	(51,352)	(120,086)
Ներկայացուցչական և կազմակերպչական ծախսեր	(59,352)	(129,215)	(52,177)	(82,854)
Ապահովագրություն	(56,424)	(114,567)	(48,365)	(95,312)
Անվտանգության ծառայություն	(43,123)	(78,993)	(26,747)	(53,518)
Վարձակալության ծախսեր	(24,495)	(49,471)	(10,508)	(19,068)
Այլ	(48,025)	(86,691)	(42,491)	(74,549)
	(1,562,749)	(2,957,848)	(1,145,295)	(2,166,386)

* 2024թ. հունիսի 30-ին ավարտված եռամսյակի մաշվածության և ամորտիզացիայի կազմում ներառված 275,626 հազար դրամ գումարը (2023թ-ի հունիսի 30-ին՝ 165,576 հազար դրամ)

վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՍ 16 «Հարձակություններ» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 21):

13 Ճահութահարկի գծով ծախս

	01/04/2024 - 30/06/2024	01/01/2024 - 30/06/2024	01/01/2023 - 30/06/2023	01/01/2023 - 30/06/2023
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(845,264)	(1,677,474)	(552,595)	(1,457,357)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(176,252)	(149,327)	(386,800)	(324,220)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(1,021,516)	(1,826,801)	(939,395)	(1,781,577)

2024թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2023թ-ին՝ 18%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում

	01/01/2024 - 30/06/2024	%	01/01/2023 - 30/06/2023	%
	հազ. դրամ		հազ. դրամ	
Շահույթը մինչև շահութահարկով հարկումը	10,006,655		9,345,713	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(1,801,198)	(18)	(1,682,228)	(18)
Չնվազեցվող ծախսեր	(25,603)	0.0	(99,349)	(1.0)
	(1,826,801)	(18)	(1,781,577)	(19)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2024թ. հունիսի 30-ին և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2024թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 30 հունիսի 2024թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(45,324)	(5,493)	-	(50,817)
Ներդրումային արժեթղթեր	8,408	2,302	(31,664)	(20,954)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	74,277	(12,792)	-	61,485
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(795,278)	(32,725)	-	(828,003)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	993	2,985	-	3,978
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(573,926)	(35,181)	-	(609,107)
Այլ ակտիվներ	(143,879)	57,383	-	(86,496)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	614,770	44,752	-	659,522
Այլ պարտավորություններ	417,100	(170,558)	-	246,542
	(442,859)	(149,327)	(31,664)	(623,850)
հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(255)	(45,069)	-	(45,324)
Ներդրումային արժեթղթեր	72,967	21,056	(85,615)	8,408
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,519	46,758	-	74,277
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(736,104)	(59,174)	-	(795,278)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(30,691)	20,036	11,648	993
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(372,783)	(201,143)	-	(573,926)
Այլ ակտիվներ	(54,337)	(89,542)	-	(143,879)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	406,622	208,148	-	614,770
Այլ պարտավորություններ	344,853	72,247	-	417,100
	(342,209)	(26,683)	(73,967)	(442,859)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահույթահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2024թ. հունիսի 30-ին և 2023թ. հունիսի 30-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2024թ.			2023թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ	177,878	(32,036)	145,842	104,083	(18,735)	85,348
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(2,065)	372	(1,693)	333,741	(60,073)	273,668
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ	175,813	(31,664)	144,149	437,824	(78,808)	359,016

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2023 հազ. դրամ
Դրամական միջոցները դրամարկում	17,324,489	12,392,695
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	16,483,229	11,314,810
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
– A- -ից A+ վարկանիշով	4,389,576	4,266,361
– BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	337,660	2,286,965
– BB- -ից BB+ վարկանիշով	5,714,654	1,600,412
– B- -ից B+ վարկանիշով	798	832
– վարկանիշ չունեցող	3,779,985	4,747,032
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	14,222,673	12,901,602
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	48,030,391	36,609,107
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,136)	(2,592)
Ընդամենը գուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	48,028,255	36,606,515

Վարկանիշերը հիմնված են «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշային համակարգի տվյալների վրա: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Բանկի գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների համար այդ մնացորդներից միջոցների երբազրեղու իրավունքը չի սահմանափակվում:

15 Ներդրումային արժեթղթեր

(ա) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2023 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	2,829,603	2,787,581
– Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմներ	1,589,160	1,672,182
Ընդամենը պետական պարտատոմներ	4,418,763	4,459,763
Կորպորատիվ պարտատոմներ		
– BB- -ից BB+ վարկանիշով	3,305,095	3,224,119
– B- -ից B+ վարկանիշով	1,026,847	970,345
– վարկանիշ չունեցող	3,009,525	1,790,735
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմներ	7,341,467	5,985,199
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	567,745	367,745
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	12,327,975	10,812,707
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12,327,975	10,812,707

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2023 հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	13,435,763	18,597,200
– Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմներ	18,147,767	18,124,385
– Այլ երկրների պետական արժեթղթեր	4,245,498	11,657,843
Ընդամենը պետական պարտատոմներ	35,829,028	48,379,428
Կորպորատիվ պարտատոմներ		
– BB- -ից BB վարկանիշով	5,479,200	5,115,065
– վարկանիշ չունեցող	1,103,560	1,030,260
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմներ	6,582,760	6,145,325
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող արժեթղթեր	42,411,788	54,524,753
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	11,741,575	6,663,688
Ընդամենը պետական պարտատոմներ	11,741,575	6,663,688
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթեր	11,741,575	6,663,688
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	54,153,363	61,188,441
Պարտքային կորստի պահուստ	(186,890)	(180,337)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	53,966,473	61,008,104

(գ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	30 Հունիսի 24			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ <i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	7,723,858	-	-	7,723,858
- B- -ից B+ վարկանիշով	1,026,847	-	-	1,026,847
- վարկանիշ չունեցող*	3,009,525	-	-	3,009,525
Հաշվեկշռային արժեք	11,760,230	-	-	11,760,230

	31 դեկտեմբերի 2023թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ	
հազ. դրամ <i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	7,683,882	-	-	7,683,882
- B- -ից B+ վարկանիշով	970,345	-	-	970,345
- վարկանիշ չունեցող	1,790,735	-	-	1,790,735
Հաշվեկշռային արժեք	10,444,962	-	-	10,444,962

30 Հունիսի 24

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	12-ամսյա ականկավոր պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ականկավոր պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ականկավոր պարտքային կորուստներ	
Անորոշացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
AAA վարկանիշով	4,245,498	-	-	4,245,498
BB- -ից BB+ վարկանիշով	48,804,305	-	-	48,804,305
վարկանիշ չունեցող*	1,103,560	-	-	1,103,560
Կորստի պահուստ	(186,890)	-	-	(186,890)
Հաշվեկշռային արժեք	53,966,473	-	-	53,966,473

31 Դեկտեմբերի 23

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	12-ամսյա ականկավոր պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ականկավոր պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ականկավոր պարտքային կորուստներ	
Անորոշացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
AAA վարկանիշով	11,657,843	-	-	11,657,843
BB- -ից BB+ վարկանիշով	48,500,338	-	-	48,500,338
վարկանիշ չունեցող	1,030,260	-	-	1,030,260
Կորստի պահուստ	(180,337)	-	-	(180,337)
Հաշվեկշռային արժեք	61,008,104	-	-	61,008,104

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշները:

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտագանգման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներում (Ծանոթագրություն 20): Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

16 Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Ներդրում Իդրամ ՍՊԸ-ում – սկզբնական արժեք	7,000,000	7,000,000
Իդրամ ՍՊԸ-ի հետձեռքբերումային շահույթ	1,174,719	575,245
Ընդամենը	8,174,719	7,575,245

Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները ներկայացնում են Իդրամ ՍՊԸ-ի բաժնետիրական կապիտալի 24 տոկոսը, որը ձեռք է բերվել 2023 թվականին 7,000,000 հազար դրամ արժեքով: Բանկի ասոցիացված կազմակերպությունը Իդրամ վճարային համակարգի օպերատորն է: Իդրամ ՍՊԸ-ի հիմնադրման և գործունեության վայրը Հայաստանն է:

Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով և սկզբնապես ճանաչվում են սկզբնական արժեքով, ներառյալ գուդվիլը:

17 Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	3,290,000	7,137,500
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	16,257,614	17,026,587
Ընդամենը ՀՀ ԿԲ-ի պարտավորություններ	19,547,614	24,164,087
Վարկեր		
Եվրասիական տնտեսական միության բանկեր և այլ ֆինանսական կազմակերպություններ		
վարկանիշ չունեցող	5,285,339	6,169,192
Ընդամենը վարկեր	5,285,339	6,169,192
Ավանդներ		
Ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
A- -ից A+ վարկանիշով	-	3,456,275
BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	2,079,364	8,144,421
BB- -ից BB+ վարկանիշով	-	3,584,316
Ընդամենը ավանդներ	2,079,364	15,185,012
Այլ փոխատվություններ		
Հայկական բանկեր		

BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	12,051	-
BB- -ից BB+ վարկանիշով	-	104,809
B- -ից B+ վարկանիշով	-	1,860
վարկանիշ չունեցող	16,503	82,831
Ոչ ռեզիդենտ բանկեր		
AA- -ից AA վարկանիշով	1,275,825	1,347,463
A- -ից A+ վարկանիշով	2,078,600	3,102,566
BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	2,003,158	-
վարկանիշ չունեցող	1,552,641	-
Վճարային համակարգեր	5,074,959	5,202,747
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ	1,221,958	8,973,232
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	40,148,012	64,333,799
Պարտքային կորստի պահուստ	(495,457)	(818,722)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	39,652,555	63,515,077

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտներով միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2023թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2023թ-ին՝ 18%): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 14), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստների գծով Բանկը պետք է յուրաքանչյուր օրվա ավարտի դրությամբ պահի նվազագույն մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառվում են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ, Բանկն չունի պայմանագրային կողմ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

հազ. դրամ	30 Հունիսի 24			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ				
<i>Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ</i>				
AA- ից AAA վարկանիշով	1,275,825	-	-	1,275,825
A- ից A վարկանիշով	2,078,600	-	-	2,078,600
BBB- ից BBB+ վարկանիշով	4,094,573	-	-	4,094,573
վարկանիշ չունեցող*	32,699,014	-	-	32,699,014
Կորստի պահուստ	(495,457)	-	-	(495,457)
Հաշվեկշռային արժեք	39,652,555	-	-	39,652,555

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2023 թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող վարկային կորուստներ	
12-ամսյա ակնկալվող վարկային կորուստներ				
<i>Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ</i>				
- AA- ից AAA վարկանիշով	1,347,463	-	-	1,347,463
- A- ից A+ վարկանիշով	6,558,841	-	-	6,558,841
- BBB- ից BBB+ վարկանիշով	8,144,421	-	-	8,144,421
- BB- ից BB+ վարկանիշով	3,689,125	-	-	3,689,125
- B- ից B+ վարկանիշով	1,860	-	-	1,860
- վարկանիշ չունեցող*	44,592,089	-	-	44,592,089
Կորստի պահուստ	(818,722)	-	-	(818,722)
Հաշվեկշռային արժեք	63,515,077	-	-	63,515,077

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխառվածությունները պարտքային առումով արժեզրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտագործում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանիշերից:

18 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		
վարկանիշ չունեցող	9,266,509	8,615,278
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	9,266,509	8,615,278
Պարտքային կորստի պահուստ	(9,128)	(8,491)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	9,257,381	8,606,787

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են խոշոր տեղական ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024 հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները պարտքային առումով արժեքրկված չեն կամ ժամկետանց չեն:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթերի) իրական արժեքը կազմում է 9,815,210 հազար դրամ (2023թ-ի դեկտեմբերի 31-ին՝ 9,100,187 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառության, արժեթղթերի փոխառության և փոխառության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

19 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	30/06/24 հազ. դրամ	31/12/23 հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	51,366,238	45,804,223
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,348,387	2,217,984
Վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,510,897	5,085,211
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,889,000	3,071,223
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	9,783,282	8,671,976
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	70,897,804	64,850,617
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	44,512,743	42,163,245
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	21,120,843	20,275,538
Էքսպրես վարկեր	26,553,549	20,665,520
Ոսկու գրավով վարկեր	7,745,924	7,089,734
Վարկային գծեր	2,254,029	2,196,471

	30/06/24 հազ. դրամ	31/12/23 հազ. դրամ
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր	4,186,933	3,307,863
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,168,026	1,047,736
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	2,021,585	1,913,070
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	109,563,632	98,659,177
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	180,461,436	163,509,794
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,846,364)	(4,625,294)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող զուտ վարկեր	175,615,072	158,884,500

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	30 Հունիսի 2024թ.			
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին**				
նշ ժամկետանց	48,664,035	-	529,846	49,193,881
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,172,357	2,172,357
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	48,664,035	-	2,702,203	51,366,238
Պարտքային կորստի պահուստ	(715,531)	-	(1,693,680)	(2,409,211)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	47,948,504	-	1,008,523	48,957,027
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
նշ ժամկետանց	2,341,972	-	-	2,341,972
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	6,415	-	6,415
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,341,972	6,415	-	2,348,387
Պարտքային կորստի պահուստ	(15,298)	-	-	(15,298)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,326,674	6,415	-	2,333,089
Վարկեր առևտրային ընկերություններին				
նշ ժամկետանց	4,441,989	68,908	-	4,510,897
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,441,989	68,908	-	4,510,897
Պարտքային կորստի պահուստ	(31,697)	(2,012)	-	(33,709)

Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,410,292	66,896	-	4,477,188
Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին				
ոչ ժամկետանց	2,889,000	-	-	2,889,000
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,889,000	-	-	2,889,000
Պարտքային կորստի պահուստ	(27,826)	-	-	(27,826)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	2,861,174	-	-	2,861,174

30 Հունիսի 2024թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
ոչ ժամկետանց	9,732,809	31,323	430	9,764,562
մինչև 30 օր ժամկետանց	1,814	7,218	-	9,032
31-90 օր ժամկետանց	-	7,441	1,604	9,045
181-360 օր ժամկետանց	-	-	385	385
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	258	258
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	9,734,623	45,982	2,677	9,783,282
Պարտքային կորստի պահուստ	(93,492)	(3,980)	(1,443)	(98,915)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	9,641,131	42,002	1,234	9,684,367
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	68,071,619	121,305	2,704,880	70,897,804
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով	(883,844)	(5,992)	(1,695,123)	(2,584,959)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	67,187,775	115,313	1,009,757	68,312,845

30 Հունիսի 2024թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
ոչ ժամկետանց	43,880,564	231,301	129,806	44,241,671
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	153,318	9,293	162,611

31-90 օր ժամկետանց	-	-	62,103	62,103
91-180 օր ժամկետանց	-	-	28,386	28,386
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	17,972	17,972
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	43,880,564	384,619	247,560	44,512,743
Պարտքային կորստի պահուստ	(29,696)	(7,794)	(80,896)	(118,386)
Ընդամենը գույք հիփոթեքային վարկեր	43,850,868	376,825	166,664	44,394,357
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
ոչ ժամկետանց	19,804,860	295,970	245,715	20,346,545
մինչև 30 օր ժամկետանց	13,181	281,925	116,682	411,788
31-90 օր ժամկետանց	-	65,393	104,026	169,419
91-180 օր ժամկետանց	-	-	88,996	88,996
181-360 օր ժամկետանց	-	-	55,741	55,741
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	48,354	48,354
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	19,818,041	643,288	659,514	21,120,843
Պարտքային կորստի պահուստ	(114,405)	(30,442)	(170,652)	(315,499)
Ընդամենը գույք անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	19,703,636	612,846	488,862	20,805,344

30 Հունիսի 2024թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Էքսպրես վարկեր				
ոչ ժամկետանց	24,452,449	357,731	83,882	24,894,062
մինչև 30 օր ժամկետանց	98,116	362,829	59,730	520,675
31-90 օր ժամկետանց	-	236,513	158,179	394,692
91-180 օր ժամկետանց	-	3,521	449,305	452,826
181-360 օր ժամկետանց	-	-	290,905	290,905
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	389	389
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	24,550,565	960,594	1,042,390	26,553,549
Պարտքային կորստի պահուստ	(619,035)	(167,668)	(728,039)	(1,514,742)
Ընդամենը գույք էքսպրես վարկեր	23,931,530	792,926	314,351	25,038,807

Ոսկու գրավով վարկեր

ոչ ժամկետանց	7,350,037	97,320	15,843	7,463,200
մինչև 30 օր ժամկետանց	25,345	171,900	15,334	212,579

31-90 օր ժամկետանց	-	50,159	10,218	60,377
91-180 օր ժամկետանց	-	-	4,077	4,077
181-360 օր ժամկետանց	-	-	2,232	2,232
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	3,459	3,459
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	7,375,382	319,379	51,163	7,745,924
Պարտքային կորստի պահուստ	(27,982)	(22,824)	(35,335)	(86,141)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	7,347,400	296,555	15,828	7,659,783
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
ոչ ժամկետանց	4,078,071	20,536	584	4,099,191
մինչև 30 օր ժամկետանց	1,726	27,177	532	29,435
31-90 օր ժամկետանց	-	3,794	6,824	10,618
91-180 օր ժամկետանց	-	-	28,828	28,828
181-360 օր ժամկետանց	-	-	18,239	18,239
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	622	622
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	4,079,797	51,507	55,629	4,186,933
Պարտքային կորստի պահուստ	(34,167)	(6,590)	(35,603)	(76,360)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	4,045,630	44,917	20,026	4,110,573
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				
ոչ ժամկետանց	1,165,150	2,876	-	1,168,026
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,165,150	2,876	-	1,168,026
Պարտքային կորստի պահուստ	(856)	-	-	(856)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,164,294	2,876	-	1,167,170

30 Հունիսի 2024թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկային գծեր				
ոչ ժամկետանց	2,140,743	28,208	3,102	2,172,053
մինչև 30 օր ժամկետանց	557	15,256	825	16,638
31-90 օր ժամկետանց	-	14,445	3,481	17,926
91-180 օր ժամկետանց	-	-	22,854	22,854

181-360 օր ժամկետանց	-	-	16,676	16,676
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	7,882	7,882
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,141,300	57,909	54,820	2,254,029
Պարտքային կորստի պահուստ	(22,606)	(12,933)	(41,202)	(76,741)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,118,694	44,976	13,618	2,177,288
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
ոչ ժամկետանց	1,913,388	9,429	35,053	1,957,870
մինչև 30 օր ժամկետանց	790	23,016	10,062	33,868
31-90 օր ժամկետանց	-	3,651	3,619	7,270
91-180 օր ժամկետանց	-	-	7,019	7,019
181-360 օր ժամկետանց	-	-	12,982	12,982
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,576	2,576
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,914,178	36,096	71,311	2,021,585
Պարտքային կորստի պահուստ	(26,902)	(5,578)	(40,200)	(72,680)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,887,276	30,518	31,111	1,948,905
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	104,924,977	2,456,268	2,182,387	109,563,632
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(875,649)	(253,829)	(1,131,927)	(2,261,405)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	104,049,328	2,202,439	1,050,460	107,302,227

* Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև ներկայացված են 2024թ. հունիսի 30-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ

	30 Հունիսի 2024 թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձինք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	61,510,941	278,167	3,061,510	64,850,618
Տեղափոխում 1-ին փուլ	15,396	(15,396)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(139,824)	139,824	-	-

Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(3,178)	3,178	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	25,030,461	-	-	25,030,461
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(22,748,665)	(4,086)	(163,452)	(22,916,203)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	4,403,309	(274,026)	(9,675)	4,119,608
Վերադարձ/(Դուրսգրումներ)	-	-	(186,680)	(186,680)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	68,071,618	121,305	2,704,881	70,897,804

հազ. դրամ

30 Հունիսի 2024 թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – Ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	94,861,741	1,983,173	1,814,263	98,659,177
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,949,892	(2,949,892)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(5,779,707)	5,919,397	(139,690)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(86,441)	(1,551,034)	1,637,475	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	49,867,185	-	-	49,867,185
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(38,904,313)	(1,056,361)	(526,657)	(40,487,331)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	2,016,626	110,980	(327,276)	1,800,330
Վերադարձ/(Դուրսգրումներ)	-	-	(275,729)	(275,729)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	104,924,983	2,456,263	2,182,386	109,563,632

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին**				
ոչ ժամկետանց	43,000,154	-	538,641	43,538,795
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,265,428	2,265,428
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	43,000,154	-	2,804,069	45,804,223
Պարտքային կորստի պահուստ	(644,208)	-	(1,725,361)	(2,369,569)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	42,355,946	-	1,078,708	43,434,654

Դրամական միջոցների գրավով վարկեր

ոչ ժամկետանց	2,217,984	-	-	2,217,984
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,217,984	-	-	2,217,984
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,461)	-	-	(6,461)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	2,211,523	-	-	2,211,523

Վարկեր առևտրային ընկերություններին

ոչ ժամկետանց	4,902,110	-	17,039	4,919,149
181-360 օր ժամկետանց	-	-	27,251	27,251
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	138,811	138,811
Ընդամենը համախառն վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,902,110	-	183,101	5,085,211
Պարտքային կորստի պահուստ	(34,037)	-	(106,571)	(140,608)
Ընդամենը զուտ վարկեր առևտրային ընկերություններին	4,868,073	-	76,530	4,944,603

Վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին

ոչ ժամկետանց	3,038,648	-	-	3,038,648
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	32,575	32,575
Ընդամենը համախառն վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	3,038,648	-	32,575	3,071,223
Պարտքային կորստի պահուստ	(22,113)	-	-	(22,113)
Ընդամենը զուտ վարկեր արդյունաբերական ընկերություններին	3,016,535	-	32,575	3,049,110

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Այլ վարկեր իրավաբանական անձանց				
ոչ ժամկետանց	8,352,045	275,361	13,294	8,640,700
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	2,485	-	2,485
31-90 օր ժամկետանց	-	321	2,802	3,123
181-360 օր ժամկետանց	-	-	258	258
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	25,410	25,410
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	8,352,045	278,167	41,764	8,671,976
Պարտքային կորստի պահուստ	(63,012)	(28,958)	(22,504)	(114,474)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր իրավաբանական անձանց	8,289,033	249,209	19,260	8,557,502

Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	61,510,941	278,167	3,061,509	64,850,617
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով	(769,831)	(28,958)	(1,854,436)	(2,653,225)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	60,741,110	249,209	1,207,073	62,197,392

31 դեկտեմբերի 2023թ.				
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
ոչ ժամկետանց	41,771,897	156,789	71,835	42,000,521
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	47,506	16,074	63,580
31-90 օր ժամկետանց	-	1,760	6,755	8,515
91-180 օր ժամկետանց	-	-	48,830	48,830
181-360 օր ժամկետանց	-	-	19,148	19,148
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	22,651	22,651
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	41,771,897	206,055	185,293	42,163,245
Պարտքային կորստի պահուստ	(48,577)	(3,625)	(50,748)	(102,950)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	41,723,320	202,430	134,545	42,060,295
Անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր				
ոչ ժամկետանց	18,877,584	253,318	321,314	19,452,216
մինչև 30 օր ժամկետանց	15,300	263,194	53,612	332,106
31-90 օր ժամկետանց	-	74,820	132,734	207,554
91-180 օր ժամկետանց	-	-	126,805	126,805
181-360 օր ժամկետանց	-	-	55,262	55,262
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	101,595	101,595
Ընդամենը համախառն անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	18,892,884	591,332	791,322	20,275,538
Պարտքային կորստի պահուստ	(169,160)	(39,106)	(255,612)	(463,878)
Ընդամենը զուտ անշարժ գույքի գրավով սպառողական վարկեր	18,723,724	552,226	535,710	19,811,660

31 դեկտեմբերի 2023թ.

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Էքսպրես վարկեր				
ոչ ժամկետանց	19,374,517	273,743	67,697	19,715,957
մինչև 30 օր ժամկետանց	5,666	217,197	19,158	242,021
31-90 օր ժամկետանց	-	200,526	102,707	303,233
91-180 օր ժամկետանց	-	-	231,596	231,596
181-360 օր ժամկետանց	-	-	172,713	172,713
Ընդամենը համախառն էքսպրես վարկեր	19,380,183	691,466	593,871	20,665,520
Պարտքային կորստի պահուստ	(526,796)	(124,696)	(420,163)	(1,071,655)
Ընդամենը զուտ էքսպրես վարկեր	18,853,387	566,770	173,708	19,593,865
Ոսկու գրավով վարկեր				
ոչ ժամկետանց	6,784,759	69,198	22,318	6,876,275
մինչև 30 օր ժամկետանց	4,736	123,951	3,062	131,749
31-90 օր ժամկետանց	-	43,219	17,773	60,992
91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,535	15,535
181-360 օր ժամկետանց	-	-	1,980	1,980
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	3,203	3,203
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	6,789,495	236,368	63,871	7,089,734
Պարտքային կորստի պահուստ	(21,756)	(15,267)	(43,246)	(80,269)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	6,767,739	221,101	20,625	7,009,465
Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկեր				
ոչ ժամկետանց	3,218,963	11,139	2,106	3,232,208
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	17,360	1,890	19,250
31-90 օր ժամկետանց	-	11,243	2,981	14,224
91-180 օր ժամկետանց	-	-	15,534	15,534
181-360 օր ժամկետանց	-	-	25,588	25,588
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	1,059	1,059
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով համախառն վարկեր	3,218,963	39,742	49,158	3,307,863
Պարտքային կորստի պահուստ	(32,420)	(8,669)	(36,067)	(77,156)
Ընդամենը աշխատավարձային ծրագրերի գծով զուտ վարկեր	3,186,543	31,073	13,091	3,230,707
Դրամական միջոցների գրավով վարկեր				

ոչ ժամկետանց	1,047,736	-	-	1,047,736
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,047,736	-	-	1,047,736
Պարտքային կորստի պահուստ	(100)	-	-	(100)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցների գրավով վարկեր	1,047,636	-	-	1,047,636
31 դեկտեմբերի 2023թ.				
	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկային գծեր				
ոչ ժամկետանց	2,112,987	13,613	697	2,127,297
մինչև 30 օր ժամկետանց	-	9,077	770	9,847
31-90 օր ժամկետանց	-	11,498	4,019	15,517
91-180 օր ժամկետանց	-	-	22,594	22,594
181-360 օր ժամկետանց	-	-	14,261	14,261
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	6,955	6,955
Ընդամենը համախառն վարկային գծեր	2,112,987	34,188	49,296	2,196,471
Պարտքային կորստի պահուստ	(25,047)	(8,421)	(38,414)	(71,882)
Ընդամենը զուտ վարկային գծեր	2,087,940	25,767	10,882	2,124,589
Այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց				
ոչ ժամկետանց	1,647,330	10,570	46,691	1,704,591
մինչև 30 օր ժամկետանց	266	171,073	3,827	175,166
31-90 օր ժամկետանց	-	2,379	4,636	7,015
91-180 օր ժամկետանց	-	-	14,275	14,275
181-360 օր ժամկետանց	-	-	9,488	9,488
ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	-	-	2,535	2,535
Ընդամենը համախառն այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,647,596	184,022	81,452	1,913,070
Պարտքային կորստի պահուստ	(21,686)	(33,400)	(49,093)	(104,179)
Ընդամենը զուտ այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	1,625,910	150,622	32,359	1,808,891
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	94,861,741	1,983,173	1,814,263	98,659,177
Ընդամենը ակնկալվող պարտքային կորուստներ ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով	(845,542)	(233,184)	(893,343)	(1,972,069)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	94,016,199	1,749,989	920,920	96,687,108

- * Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ

31 դեկտեմբերի 2023 թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	40,913,012	584,223	3,270,370	44,767,605
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(301)	301	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(11,360)	(4,336)	15,696	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	38,447,695	-	-	38,447,695
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(18,560,378)	(302,040)	(268,296)	(19,130,714)
Ակտիվի գույտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	722,273	19	56,631	778,923
Դուրսգրումներ	-	-	(12,892)	(12,892)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	61,510,941	278,167	3,061,509	64,850,617

հազ. դրամ

31 դեկտեմբերի 2023 թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	77,908,270	1,218,668	1,855,352	80,982,290
Տեղափոխում 1-ին փուլ	129,514	(123,031)	(6,483)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,869,449)	1,883,956	(14,507)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,380,040.0)	(397,707)	1,777,747	-
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	48,533,294	-	-	48,533,294
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(28,694,598)	(399,313)	(614,471)	(29,708,382)
Ակտիվի գույտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	234,750	(199,400)	(77,161)	(41,811)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,106,214)	(1,106,214)

Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի

94,861,7411,983,1731,814,26398,659,177**(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ**

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 29-ի (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն**(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր**

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են գնահատման վարկունակության տեսանկյունից և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի առավել տեղին ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը տալիս է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 90% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Սպառողական վարկերի և ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերի համար ապահովություն է ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այս վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Էքսպրես վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 100% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Դրամական միջոցների գրավով վարկերի և վարկային գծերի մի մասի դիմաց գրավադրված են բարձր իրացվելի ակտիվները, որոնք ներառում են ավանդները, Բանկի կողմից թողարկված ձեռք բերված պարտքային արժեթղթերը և ընթացիկ հաշիվները:

Աշխատավարձային ծրագրերի գծով վարկերը և վարկային գծերի մի մասը գրավով ապահովված չեն:

(iii) Առգրավված գրավ

2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է հիմնականում անշարժ գույքը:

	30 Հունիսի 24	31 Դեկտեմբերի 23
	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,709,765	3,098,462
Ավելացումներ	27,836	210,620
Վաճառք	(144,428)	(599,317)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	2,593,173	2,709,765

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է պարտագանցումով վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այդպիսի ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին:

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 2023 հազ. դրամ
Առևտուր և ֆինանսներ	17,548,711	14,507,622
Արդյունաբերություն	10,166,175	8,506,577
Շինարարություն	1,154,689	1,660,967
Էներգետիկայի ոլորտ	4,586,600	4,782,196
Հանգստի կազմակերպման ոլորտ	11,778,286	12,053,910
Սպասարկման ոլորտ	11,089,276	10,200,655
Տրանսպորտ և կապ	435,270	812,050
Գյուղատնտեսություն, անտառտնտեսություն և փայտամշակում	373,920	174,476
Անշարժ գույք	6,370,517	6,128,399
Այլ	7,320,851	6,023,765
Փիզիկական անձանց տրված վարկեր	109,563,632	98,659,177
	180,461,436	163,509,794
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,846,364)	(4,625,294)
	175,615,072	158,884,500

(ե) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 29-ի (զ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի՝ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

20 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը 31 Մարտի 2024թ.	3,857,852	1,287,552	4,522,007	2,288,358	117,744	4,449,719	16,523,232
Ավելացումներ	4,136	37,251	205,716	138,398	49,476	201,912	636,889
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	(13,659)	(514)	(75,088)	(5,020)	(197,903)	(292,184)
Մնացորդը 30 Հունիսի 2024թ.	3,861,988	1,311,144	4,727,209	2,351,668	162,200	4,453,728	16,867,937
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 31 Մարտի 2024թ.	1,115,245	238,546	2,306,818	1,286,416	75,334	1,765,615	6,787,974
Ավելացումներ	18,752	29,342	127,506	63,290	3,347	181,440	423,677
Օտարումներ/դուրսգրումներ		(13,659)	(514)	(52,936)	(2,359)	(195,653)	(265,121)
Մնացորդը 30 Հունիսի 2024թ.	1,133,997	254,229	2,433,810	1,296,770	76,322	1,751,402	6,946,530
Հաշվեկշռային արժեք							
Մնացորդը 30 Հունիսի 2024թ.	2,727,991	1,056,915	2,293,399	1,054,898	85,878	2,702,326	9,921,407
<i>Մնացորդը 31 Մարտի 2024թ.</i>	<i>2,742,607</i>	<i>1,049,006</i>	<i>2,215,189</i>	<i>1,001,942</i>	<i>42,410</i>	<i>2,684,104</i>	<i>9,735,258</i>

հազ. դրամ	Ծեփքեր	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Ցնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք							
Մնացորդը 31 Մարտի 2023թ.	3,965,886	1,004,260	3,004,216	1,648,141	124,786	3,321,727	13,069,016
Ավելացումներ	766	1,404	149,748	128,361	14,084	220,738	515,101
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(1,295)	(2,781)	-	(25,573)	(29,649)
Մնացորդը 30 Հունիսի 2023թ.	3,966,652	1,005,664	3,152,669	1,773,721	138,870	3,516,892	13,554,468
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 31 Մարտի 2023թ.	1,053,356	181,843	1,942,582	1,084,174	72,872	1,311,192	5,646,019
Ավելացումներ	18,803	12,603	73,957	44,223	4,050	125,615	279,251
Օտարումներ/դուրսգրումներ	-	-	(1,047)	(1,348)	-	(19,401)	(21,796)
Մնացորդը 30 Հունիսի 2023թ.	1,072,159	194,446	2,015,492	1,127,049	76,922	1,417,406	5,903,474
Հաշվեկշռային արժեք Մնացորդը 30 Հունիսի 2023թ.	2,894,493	811,218	1,137,177	646,672	61,948	2,099,486	7,650,994
<i>Մնացորդը 31 Մարտի 2023թ.</i>	<i>2,912,530</i>	<i>822,417</i>	<i>1,061,634</i>	<i>563,967</i>	<i>51,914</i>	<i>2,010,535</i>	<i>7,422,997</i>

(ա) Վերագնահատված ակտիվներ

Մկսած 2023 թ. ֆինանսական տարվանից, Բանկը կամավոր փոփոխություն է կատարել հիմնական միջոցների «հոդ և շենքեր» կատեգորիայի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ՝ վերագնահատման մոդելից անցնելով սկզբնական արժեքի մոդել՝ համաձայն ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ»:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ սկզբնական արժեքի մոդելն ավելի հուսալի և բովանդակալից ներկայացում է ապահովում օգտվողների համար՝ հաշվի առնելով նաև շուկայական պրակտիկան: Բանկի հիմնական գործառնություններն են վարկերի տրամադրումը և ավանդների ընդունումը: Բանկը չի վաճառում իր հոդն ու շինությունները, և դրանց արժեքը հիմնականում իրացվում է շարունակական օգտագործման միջոցով: Հետևաբար, Ղեկավարությունը գտնում է, որ իրական արժեքի հաշվառումը չի ներկայացնում այդ ակտիվների բիզնես նպատակը: Բացի այդ, Հայաստանի անշարժ գույքի շուկան համեմատաբար փոքր է, ուստի գույքերի գնահատումը հաճախ պահանջում է էական դատողություններ, և գույքերի իրական արժեքները սովորաբար բավականին զգայուն են գնահատման մեջ օգտագործվող հիմնական տվյալների՝ ողջամիտ հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ: Այսպիսով, Ղեկավարությունն ակնկալում է, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողները պետք է ավելի շատ ապավինեն սկզբնական արժեքի մոդելին, քան գույքի իրական արժեքով գնահատմանը:

21 Վարձակալության գծով պարտավորություններ/Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, օրինակ՝ հաճախորդների սպասարկման կենտրոնի տարածքներ, սովորաբար 5-10 տարի ժամկետով: Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,188,475	2,071,018
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	471,076	1,472,740
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(275,626)	(355,283)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	3,383,925	3,188,475

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	873,930	748,312
Մեկից երկու տարի ժամկետով	857,730	742,912
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	2,267,792	2,031,953
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	1,136,067	1,389,337
Ընդամենը չզեղչված վարձակալության գծով վճարվելիք գումար	5,135,519	4,912,514
Զվաստակած ֆինանսական ծախսեր	(1,471,508)	(1,497,123)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,664,011	3,415,391

(գ) Ճահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների մաշվածություն	275,626	355,283
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	192,565	256,327
Կարճաժամկետ վարձակալություններին վերաբերող ծախսեր	49,471	60,405

(դ) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,415,391	2,194,220
Փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված		
Մարումներ	(496,071)	(276,834)
Ընդամենը փոփոխություններ ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի հետ կապված	(496,071)	(276,834)
Այլ փոփոխություններ		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ	471,076	1,499,766
Վճարված տոկոսներ	74,968	(255,887)
Տոկոսային ծախս	192,565	255,887
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	6,082	(1,761)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	3,664,011	3,415,391

22 Այլ ակտիվներ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	1,891,092	2,177,192
Պարտքային կորստի պահուստ*	(24,229)	(35,336)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,866,863	2,141,856
Կանխավճարներ	1,318,158	1,240,000
Նյութեր	106,235	115,991
Այլ	82,353	132,161
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,506,746	1,488,152
Ընդամենը այլ ակտիվներ	3,373,609	3,630,008

23 Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Ժամկետային ավանդներ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	10,764,609	7,516,031
Գրավով ապահովված վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	13,164,513	13,770,199
Առևտրային բանկերից ստացված վարկեր	3,454,689	2,253,569
Գրավով ապահովված վարկեր այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	10,534,477	10,514,220
Ընթացիկ հաշիվներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	13,087,667	22,996,059
Լորո հաշիվներ	94,766	86,371
Այլ պարտավորություններ	164,722	173,966
	51,265,443	57,310,415

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	31.03.2024 հազ. դրամ	31.12.2023 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	24,284,419	15,911,004
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր ներգրավված միջոցներից	1,222,078	11,517,477
Ներգրավված միջոցների մարում	(1,766,015)	(3,290,975)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(543,937)	8,226,502
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	876,912	1,479,180
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(918,404)	(1,332,267)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	23,698,990	24,284,419

24 Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ի հետ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	14,012,561	8,010,540

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված էին ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ 11,741,575 հազար դրամ գումարով Բանկի սեփական արժեթղթերը: (2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 6,663,688 հազար դրամ):

25 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Պարտքային արժեթղթեր՝ թողարկված ԱՄՆ դոլարով	13,079,780	13,483,659
Պարտքային արժեթղթեր՝ թողարկված ՀՀ դրամով	1,982,405	2,023,192
	15,062,185	15,506,851

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	15,506,851	12,895,735
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	5,781,169	6,208,154
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(6,033,836)	(3,982,629)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	(252,667)	2,225,525
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	537,913	392,467
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	340,683	672,885
Վճարված տոկոսներ (դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից)	(1,070,595)	(679,761)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	15,062,185	15,506,851

26 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցայսհանջ ավանդներ		
Ֆիզիկական անձիք	69,490,713	74,648,137
Իրավաբանական անձինք	80,455,646	85,792,780
Ժամկետային ավանդներ		
Ֆիզիկական անձիք	43,692,921	41,138,971
Իրավաբանական անձինք	9,479,527	8,340,237
	203,118,807	209,920,125

27 Այլ պարտավորություններ

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	1,952,896	2,543,994
Վճարային համակարգերին վճարվելիք գումարներ	974,251	437,760
Չհաշվանցված գործարքներ	1,724,199	985,565
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	522,366	1,219,207
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	5,173,712	5,186,526
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,078,707	922,471
Վճարվելիք հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	53,493	204,470
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,132,200	1,126,941
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	6,305,912	6,313,467

28 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 679,437 սովորական բաժնետոմսից (2023թ-ին՝ 679,437): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 50,000 դրամ (2023թ-ին՝ 50,000 դրամ):

2024թ. ընթացքում սովորական բաժնետոմսեր չեն թողարկվել (2023թ-ին՝ նույնպես չէին թողարկվել): Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2023 թվականին Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը որոշել է բաշխել 2023 թվականի համար 3,400,000 հազար ՀՀ դրամ միջանկյալ շահաբաժին՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 5 հազար դրամ շահաբաժնով:

2024 թվականին Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը որոշել է բաշխել 2023 թվականի համար ևս 300,000 հազար ՀՀ դրամ շահաբաժին՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 0.4 հազար դրամ շահաբաժնով:

29 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Ֆինանսական ռիսկը, շուկայական ռիսկը, վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, գործառնական և իրավական ռիսկերը և համբավը վտանգող ռիսկն այն հիմնական (նշանակալի) ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափերը և հսկողության մեխանիզմները, անընդհատ վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների և ծառայությունների փոփոխությունները և հայտնվող լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով: Բանկը մշակել է նշանակալի ռիսկերի և կապիտալի մասին հաշվետվությունների ներկայացման համակարգ:

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման տնօրինության ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին: Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը չի ենթարկվում և հաշվետու չէ համապատասխան ռիսկերն ընդունող բաժիններին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը և ներքին աուդիտի ծառայությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկվումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են վարկային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ վարկային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկի դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է վարկային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկի դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Կորպորատիվ վարկավորման վարչության, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկի դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման տնօրինության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկավորման վարչության և Ռիսկերի կառավարման տնօրինության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, անվտանգության ծառայության, ֆինանսական բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է վարկային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառու կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատների վարկավորման վարչության կողմից՝ կամ կիրառելով ավտոմատացված համակարգ գնահատման մոդելների օգտագործմամբ, կամ Ռիսկերի կառավարման տնօրինության միջոցով:

Բացի առանձին վարկերի վերլուծությունից, Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը վարկային պորտֆելը գնահատում է վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Վարկային ռիսկ. Ակնկալվող վարկային կորուստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Վարկային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանգման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է

քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է վարկային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության փոփոխությունները,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Բանկի վարկառուների ենթարկվածությունը վարկային ռիսկին կանոնավոր կերպով հսկվում է, որի արդյունքում կարող է ի հայտ գալ վարկային ռիսկի նշանակալի աճի հայտանիշ: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Շուկայում ցուցանիշների մոտեցում

Բանկն անհատական հիմունքով գնահատում է 500,000 հազար դրամը գերազանցող չմարված հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային մնացորդով վարկերը:

Բանկը դիտարկում է միջազգային վարկանիշային գործակալությունների տեղեկատվությունն անհատական հիմունքով գնահատվող վարկերի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը գնահատելու համար: Բանկը սահմանում է պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Խմբային հիմունքով գնահատվող

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ խմբային հիմունքով գնահատվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս անցումային մատրիցների Մարկովի մոդելում: Անցումային մատրիցները կառուցվում են նախորդ 24 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Անհատապես գնահատված - Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստ

Անհատական հիմունքով գնահատվող գրավով ապահովված վարկերի պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկը կիրառում է հետևյալ ենթադրությունները.

- անշարժ գույք հանդիսացող գրավի արժեքը նվազեցվում է 20%-40%-ով,
- գրավի իրացման ժամկետը գնահատվում է 12-36 ամիս՝ կախված գրավի տեսակից, աշխարհագրական տարածաշրջանից և այլն:

Խմբային հիմունքով գնահատվող գրավով չապահովված վարկերի համար պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքների (պարտազանցումից հետո ստացված դրամական հոսքեր) վիճակային վերլուծության հիման վրա:

Անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքները գեղջվում են վերականգնման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է հինգ տարվա պատմական տվյալները:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը վերլուծել և որոշակիացրել է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների պարտքային կորուստների հիմնական մակրոտնտեսական գործոնները: Օգտագործելով պատմական տվյալների վերլուծությունը, Բանկը գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականների և ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելների պարտագանցման դրույքների միջև փոխհարաբերությունները: Վերլուծության արդյունքում Բանկը ՀՆԱ-ի իրական աճի տեմպը կիրառում է որպես ապագայամետ տեղեկատվություն ներառման հիմնական գործոն: Մակրոտնտեսական տվյալների կանխատեսումները Բանկը ստանում է երրորդ կողմից:

Բանկը կիրառում է հավանականությամբ կշռված մոտեցում ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար՝ դիտարկելով հնարավոր արդյունքների երեք սցենար: Բանկի Պարտքային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները:

Վարկային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և վարկառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրվող փոխատվությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը հաճախորդներին տրված վարկերի համար և 1 օր ժամկետանցությունը՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել վարկառուին:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի քանակական մոդելների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացած ժամկետի համար պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն անել է ավելի քան 64%-ով:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտագանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է երեք ամիս ժամկետով փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով

վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտագանցության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ վարկառուի ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ վարկառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է հաճախորդներին տրված վարկերի համար և ավելի քան 30 օր՝ բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ներդրումային արժեթղթերի համար: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն վարկառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու վարկառուի անկարողության պատճառով:

Վարկառուի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Վերափոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են վերափոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները վերափոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (v) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, և վերափոխումը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե վերափոխումը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտազանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառու ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտազանցման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ ֆիզիկական և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում վերափոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ վեց ամսվա ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտազանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող վարկային կորուստների չափում

Ակնկալվող վարկային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Բանկը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և

մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտագանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտագանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ վարկառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ դրամական միջոցների և շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	
		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար		Ֆին. գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,389,178	-		8,389,178		(8,389,178)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	8,389,178	-		8,389,178		(8,389,178)	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	
		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար		Ֆին. գործիքներ	Չուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,615,278	-		8,615,278		(8,615,278)	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	8,615,278	-		8,615,278		(8,615,278)	-

Վերը աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

(ii) Արժույթային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,001,258	11,240,649	6,567,746	11,218,602	48,028,255
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	9,257,381	-	-	-	9,257,381
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	10,123,287	21,580,311	7,766,169	182,788	39,652,555
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	305,823	19,267	-	-	325,090

Իրական արժեքով՝ այլ
համապարփակ ֆինանսական
արդյունքի միջոցով չափվող
ներդրումային արժեթղթեր

- Բանկի կողմից պահվող	4,815,118	7,012,855	500,002	-	12,327,975
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր					
- Բանկի կողմից պահվող	14,596,071	27,660,649	-	-	42,256,720
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	11,709,753	-	-	-	11,709,753
Հաճախորդներին տրված վարկեր	126,115,677	42,410,550	6,401,284	687,561	175,615,072
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,866,796	58	-	9	1,866,863
Ընդամենը ակտիվներ	197,791,164	109,924,339	21,235,201	12,088,960	341,039,664

ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	14,012,561	-	-	-	14,012,561
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	38,823,554	6,462,048	2,555,473	3,424,368	51,265,443
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	90,113	-	-	627	90,740
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	85,833,992	87,920,569	23,811,647	5,552,599	203,118,807
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,982,405	13,079,780	-	-	15,062,185
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,522,170	141,841	-	-	3,664,011
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	4,662,944	392,356	118,405	7	5,173,712
Ընդամենը պարտավորություններ	148,927,739	107,996,594	26,485,525	8,977,601	292,387,459
Չուտ հաշվեկշռային դիրք առ 30.06.24	48,863,425	1,927,745	(5,250,324)	3,111,359	48,652,205
Արժույթային սկսվող պայմանագրեր	2,679,619	(3,708,737)	4,697,636	(3,434,166)	234,352
Չուտ դիրք առ 30.06.24	51,543,044	(1,780,992)	(552,688)	(322,807)	48,886,557

* Այլ արտարժույթը հիմնականում ներառում է ժուրով արտահայտված մնացորդները:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների
կառուցվածքն ըստ արժույթների 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ հազ. դրամ	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱՎՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12,882,501	8,289,143	7,637,376	7,797,495	36,606,515
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	437,094	12,744	—	—	449,838

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	4,202,206	6,308,543	301,958	—	10,812,707
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	26,215,555	34,792,549	-	-	60,008,104
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	7,575,245	-	-	-	7,575,245
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	14,219,264	33,779,153	12,275,821	3,240,839	63,515,077
Հանախորդներին տրված վարկեր	7,402,074	1,204,713	—	—	8,606,787
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	115,057,678	35,969,332	6,943,537	913,953	158,884,500
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	696,354	1,438,546	6,300	656	2,141,856
Ընդամենը ակտիվներ	188,687,971	121,794,723	27,164,992	11,952,943	349,600,629
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	10,466	—	—	789	11,255
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	37,624,097	13,194,003	2,753,775	3,738,540	57,310,415
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	8,010,540	—	—	—	8,010,540
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	2,023,194	13,483,657	—	—	15,506,851
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	87,052,437	93,117,319	21,346,511	8,403,858	209,920,125
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	3,267,756	147,635	—	—	3,415,391
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	4,560,386	485,030	125,352	15,756	5,186,524
Ընդամենը պարտավորություններ	142,548,876	120,427,644	24,225,638	12,158,943	299,361,101
Չուտ հաշվեկշռային դիրք առ 31.12.23	46,139,095	1,367,079	2,939,354	(206,000)	50,239,528
Արժույթային սկոփի պայմանագրեր	2,679,619	526,190	(2,821,770)	54,544	438,583
Չուտ դիրք առ 31.12.23	48,818,714	1,893,269	117,584	(151,456)	50,678,111

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր սթրես-թեստեր՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱՆՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	48,028,255	-	-	-	-	-	-	48,028,255
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	9,257,381	-	-	-	-	-	-	9,257,381
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	34,865,039	772,666	586,529	2,969,955	458,366	-	-	39,652,555
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	325,090	-	-	-	-	-	-	325,090
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	460,843	-	4,366,822	4,912,709	2,019,856	567,745	-	12,327,975
Անորոշագրված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	2,766,821	6,392,316	30,766,226	1,191,979	12,849,131	-	-	53,966,473
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,244,291	8,206,488	32,495,272	80,287,269	48,971,592	-	1,410,160	175,615,072
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	2,593,173	-	2,593,173
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	-	-	-	-	-	8,174,719	-	8,174,719
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	9,921,407	-	9,921,407
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,383,925	-	3,383,925
Այլ ակտիվներ	2,959,584	-	195,906	140,039	56,842	-	21,238	3,373,609
Ընդամենը ակտիվներ	102,907,304	15,371,470	68,410,755	89,501,951	64,355,787	24,640,969	1,431,398	366,619,634
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	14,012,561	-	-	-	-	-	-	14,012,561
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	18,997,762	1,011,723	8,167,258	16,269,747	6,818,953	-	-	51,265,443
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	90,740	-	-	-	-	-	-	90,740
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	159,515,593	12,534,853	26,796,976	3,747,837	523,548	-	-	203,118,807
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	967,330	-	-	-	-	967,330
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	277,350	42,470	4,381,735	10,360,630	-	-	-	15,062,185
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	623,850	-	623,850
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	38,726	78,505	378,408	2,244,651	923,721	-	-	3,664,011
Այլ պարտավորություններ	4,770,259	-	1,010,186	525,467	-	-	-	6,305,912
Ընդամենը պարտավորություններ	197,702,991	13,667,551	41,701,893	33,148,332	8,266,222	623,850	-	295,110,839
Զուտ դիրքը	(94,795,687)	1,703,919	26,708,862	56,353,619	56,089,565	24,017,119	1,431,398	71,508,795

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,606,515	—	—	—	—	—	—	36,606,515
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործընկերներ	449,838	—	—	—	—	—	—	449,838
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	—	477,937	2,224,727	5,856,631	1,885,667	367,745	—	10,812,707
Ամորտիզացված արժեքով չափվող նեղրումային արժեթղթեր	8,596,543	7,519,990	32,737,204	1,129,934	13,274,671	—	—	63,258,342
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	—	—	—	—	—	7,575,245	—	7,575,245
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	58,159,354	—	1,754,050	3,141,519	460,154	—	—	63,515,077
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	8,606,787	—	—	—	—	—	—	8,606,787
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,213,448	7,347,107	30,131,107	72,073,621	44,994,690	—	1,124,527	158,884,500
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	—	—	—	—	—	9,687,175	—	9,687,175
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	—	—	—	—	—	3,188,475	—	3,188,475
Առգրավված ակտիվներ	—	—	—	—	—	2,709,765	—	2,709,765
Այլ ակտիվներ	3,160,088	—	127,915	167,436	169,216	—	5,353	3,630,008
Ընդամենը ակտիվներ	120,876,579	16,563,910	45,462,222	105,406,646	53,706,554	23,528,405	1,129,880	366,674,196
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	11,255	—	—	—	—	—	—	11,255
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	25,635,726	383,661	7,220,952	16,699,962	7,370,114	—	—	57,310,415
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	8,010,540	—	—	—	—	—	—	8,010,540
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	41,050	1,882,320	3,772,719	9,810,762	—	—	—	15,506,851
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	164,210,641	7,067,954	33,001,307	5,116,286	523,937	—	—	209,920,125
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	—	—	—	—	—	442,859	—	442,859
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	24,893	61,936	293,122	1,873,156	1,162,284	—	—	3,415,391
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	—	—	2,258,501	—	—	—	—	2,258,501
Այլ պարտավորություններ	4,074,217	—	1,119,625	1,119,625	—	—	—	6,313,467
Ընդամենը պարտավորություններ	202,008,322	9,395,871	47,666,226	34,619,791	9,056,335	442,859	—	303,189,404
Զուտ դիրքը	(81,131,743)	7,168,039	(2,204,004)	70,786,855	44,650,219	23,085,546	1,129,880	63,484,792

* Ժամկետանց վարկերի ժամկետանց մասը

Իրացվելիության բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է այն ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի շրջանակում, և այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

30 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 11% (2023թ-ին՝ 11%): 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին մակարդակի հիմնական կապիտալ		
1-ին մակարդակի հիմնական կապիտալ	66,375,882	62,774,602
Նվազեցումներ և ճշգրտումներ	(16,815,932)	(18,152,397)
Ընդամենը 1-ին մակարդակի կապիտալ	49,559,950	44,622,205
2-րդ մակարդակի կապիտալ		
2-րդ մակարդակի կապիտալ	4,333,923	4,457,146
Նվազեցումներ	(1,404,230)	(1,613,374)
Ընդամենը 2-րդ մակարդակի կապիտալ	2,929,694	2,843,772
Ընդամենը կապիտալ	52,489,644	47,465,977
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	273,020,116	262,646,571
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	19.23%	18.07%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

31 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն հաստատուն ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառություններն ըստ դասակարգերի: Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ այդ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	30 Հունիսի 24 հազ. դրամ	31 Դեկտեմբերի 23 հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	3,305,240	3,437,322
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	8,501,637	4,182,189
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	1,539,942	602,225
	13,346,819	8,221,736

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենցից չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն:

Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններն հիմնականում դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Վարկային քարտերի գծով հանձնառությունները և վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունները պարտքային առումով ժամկետանց չեն կամ արժեզրկված չեն:

32 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրության ոլորտը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գույքն ապահովագրված է, և Բանկն ունի «Բանկերս Բլանկետ Բոնդ» (Banker's Blanket Bond (BBB)) ապահովագրության պայմանագիր մինչև 3,000 հազար ԱՄՆ դոլար գումարով:

(բ) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

33 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Այդի Գրուփ» ՓԲԸ-ն:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2024թ. հունիսի 30-ին և 2023թ. հունիսի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածի համար:

	30.06.2024 հազ. դրամ	30.06.2023 հազ. դրամ
Բանկի Խորհրդի անդամներ	56,861	40,080
Վարչության անդամներ	234,579	230,792
	291,440	270,872

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները, որոնք հաշվեգրված են համապատասխան ժամանակաշրջանների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Ստորև ներկայացված են Խոբիրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2024թ. հունիսի 30-ի և 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30.06.2024 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	31.12.2023 հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱՆՏԻՎՆԵՐ				
Տրված վարկեր (համախառն)	478,047	10.2%	479,817	10.0%
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	(611)	-	(892)	-
Այլ ակտիվներ	4,990	-	3,062	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ստացված ավանդներ	311,175	6.3%	5,332,712	5.1%
Ընթացիկ հաշիվներ	291,364	-	1,138,277	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	106,851	6.1%	275,769	4.1%
Փոխատվության հանձնառություններ	73,325	-	287,438	-

գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Ասոցիացված կազմակերպություններ		Այլ կապակցված կողմեր		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին արդյուն- ավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյուն- ավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյուն- ավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն ԱՆՏԻՎՆԵՐ							
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	55,291	10.85%	55,291
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	-	-	-	-	(124)	-	(124)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ - Վճարային համակարգեր	-	-	2,119,001	-	20	-	2,119,021
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	-	-	-	-
Ընթացիկ հաշիվներ	-	-	11,329,545	-	-	-	11,329,545
Ժամկետային ավանդներ	-	-	2,044,495	5.59%	-	-	2,044,495

Հաճախորդների ընթացիկ
հաշիվներ և ավանդներ

Ընթացիկ հաշիվներ	219,040	-	-	-	1,321,221	-	1,540,261
Ժամկետային ավանդներ	5,283	4.25%	-	-	113,755	5.83%	119,038
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	20,072	4.13%	20,072

Ստորև ներկայացված են 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

	Բաժնետերեր		Նշանակալի ազդեցություն ունեցողներ		Անոցիացված կազմակերպություններ		Այլ կապակցված կողմեր		Ընդամեն ը
	%		%		%		%		հազ. դրամ
	հազ. դրամ		հազ. դրամ		հազ. դրամ		հազ. դրամ		
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն									
ԱԿՏԻՎՆԵՐ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	-	-	-	-	121,765	7.80%	121,765
Վարկերի արժեզրկման գծով պահուստ	-	-	-	-	-	-	(47)	-	(47)
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառվածություններ - Վճարային համակարգեր	-	-	-	-	1,903,897	-	-	-	1,903,897
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ									
Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների ավանդներ և մնացորդներ	-	-	-	-	12,120,749	-	-	-	12,120,749
Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	1,540,497	6.64%	-	-	1,540,497
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	2,875,743	-	224,404	-	-	-	27,300,226	-	30,400,373
Ժամկետային ավանդներ	5,350	4.30%	-	-	-	-	243,451	6.2%	248,801
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	-	-	-	-	-	143,438	3.78%	143,438

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունները և Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների մերձավոր անդամներին:

34 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2024թ. հունիսի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
Ածանցյալ ակտիվներ		325,090	-	325,090
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	-	11,760,230	-	11,760,230
Բաժնային գործիքներ	567,745	-	-	567,745

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	–	–	62,819,090	62,819,090
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	–	449,837	–	449,837
– Ածանցյալ ակտիվներ	–	449,837	–	449,837
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	–	–	–
– Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	–	10,444,962	–	10,444,962
– Բաժնային գործիքներ	330,050	–	37,695	367,745
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	11,657,609	52,364,023	–	64,021,632
Հաճախորդներին տրված վարկեր	–	–	143,562,189	143,562,189
Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ավանդներ և մնացորդներ	–	–	57,209,830	57,209,830
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	–	–	210,450,719	210,450,719
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	15,430,193	–	15,430,193

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփռեղերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: